

Szilvay Kornél életútja

Kivonat:

A tanulmány Szilvay Kornél tűzoltótiszt és feltaláló életútjának ismertetése: a családi háttér és iskolai tanulmányok bemutatását követően az önkéntes majd a hivatásos tűzoltó pályafutásán át feltalálói tevékenységének bemutatásáig. Kitér a jelentősebb káreseteinek ismertetésére a Schlick gyártól a Bazilika tűzéig. Kiterjed feltalálói tevékenységének ismertetésére, külön kiemelve legjelentősebb találmányát a szárazoltást és annak gyakorlati hasznosítását. Ismerteti a politika tűzoltói pályafutására gyakorolt hatását, elbocsátásait, rehabilitálását továbbá a Tűzoltó Múzeum kialakításában végzett munkáját, valamint emlékének megőrzését, ápolását.

Kulcsszavak: tűzoltótiszt, találmányok, szárazoltás, Tűzoltó Múzeum, emlék

Kornél Szilvay's life journey

Abstract:

The reviewal of fire officer and inventor Kornél Szilvay's life journey. After presenting his family background and his studies, we reach out to his voluntary, later professional firefighting journey and all his inventive work. The study covers the most important fire incidents of his career. Those were the fires of the Schlick factory and the Basilika. The writing reaches to his most important invention, fire-fighting without water. It tells how politics affected his fire fighting journey, his dismissal and rehabilitation. It also views his taken part in the creation of the Fire-Fighter Museum, and in the preservation of fire-fighting history.

Keywords: fire officer, inventions, fire-fighting without water, Fire-Fighter Museum, memory

¹ Katasztrófavédelem Központi Múzeuma, Múzeumigazgató, imre.berki@katved.gov.hu, <https://orcid.org/0000-0001-8144-4751>

Családi háttér

Szilvay Kornél 1890. július 25-én született Budapesten, második gyermekként Szilvay Antal és Gréff Anna házasságából. Atyja eredeti foglalkozása nyomdász volt, majd vasúti altiszt s végül a Schlick vagon- és gépgyár gondnoka. Három gyermeket neveltek fel, Kornélt, nővérét, Annát és öccsüket, Bélát, aki előbb mozdonyvezető, majd hajógépész lett.²

Kornél a 6 elemi elvégzése után 4 évig polgári iskolába járt, majd ugyancsak 4 év alatt elvégezte az Állami Budapesti Felső-ipariskola gépészeti tagozatát, ahol technikus oklevelet szerzett. Ebben az iskolában szervezett a fővárosi tűzoltóság a diákok részére első ízben (1909-ben) tűzoltó tanfolyamot, melyet sikeresen elvégzett.³

Kezdő tűzoltó

Az iskola elvégzése után műszaki rajzolóként kezdte meg pályafutását a Schlick gyárban, ami nagyon jó indulást jelentett az ifjú gépésztechnikusnak. Az ottani gyári tűzoltósággal - aminek atyja volt a parancsnoka - azonnal kapcsolatba került, gyári tűzoltóként szolgált. 1909. június 25-én belépett a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Egyletbe. Ott 1914. január 31-ig minden éjjel ügyeleti szolgálatot adott.

Amikor 1909. augusztus 16-án a Schlick gyárban tűz ütött ki, Szilvay Kornél gyári és önkéntes tűzoltót ott találjuk az egyik sugárnál, mint „csővezetőt”. A tűz kitörésekor a gyárban tartózkodott (a tűz 14 óra 15 perckor keletkezett), és a gyár egyetlen nappali szolgálatban állt tűzoltójával elsőként kezdték meg az oltást. A tűz az iroda fölötti modelltároló padláson keletkezett és odaérkezésükkor a padlástér két tűzfal által határolt része már merő lángtenger volt. A tűzoltó, a tűz terjedése irányában az egyik vasajtónál foglalt védelmi állást, ő pedig egy másik tűzcsapról szerelt sugárral a tetőn igyekezett a szemben lévő vasajtó felé. Ám odáig már nem tudott eljutni, mert a tűz a kátránypapír fedés alatt olyan rohamosan terjedt, hogy szorult helyzetéből a közben megérkezett fővárosi tűzoltók kihúzás létrán át voltak kénytelenek kimenteni. Az 1400 munkást foglalkoztató gyár dolgozói közül sokan próbálkoztak ugyan az oltással, de a földszinti tűzcsapokról a tetőre irányzott sugaraik hatástalanok voltak, végül a tűznek a fővárosi tűzoltók vetettek gátat.⁴

² Minárovics János: Arcképvázlatok testületünk történetéből. Szilvay Kornél. Tűzvédelem XXXIV. évf. 9. sz. p. 24-25.

³ Testületi Élet: TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY VIII. évfolyam. 7. szám. 126. oldal Budapest, 1910. július 9. „A budapesti tűzoltó-testületek szövetsége az 1909-ik évben az állami felsőipariskola III. éves növendékei részére rendezett tűzoltó-szaktanfolyamot, melyen testületünk tisztikarából dr. Szily József parancsnok, dr. Balogh Dezső alparancsnok, Oleják Károly, Bencze István és Udvardy Aladár szakasparancsnok voltak az előadók”

⁴ Az elmúlt év legnagyobb tüzei a Fővárosban. TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY VIII. évfolyam. 4. szám Budapest, 1910. március 25.

Szilvay Kornél akkor egy életre megjegyezte, hogy a vakmerőségnek a tűznél helye nincs, a józan megfontolás, a higgadt, körültekintő magatartás a tűzoltók biztonsága érdekében mindennél fontosabb. Belátta azt is, hogy a tűzoltás terén még sokat kell tanulnia, és igyekvő, szorgalmas fiatal tűzoltó lett belőle, akit nemcsak az effektív tűzoltás, hanem annak szerepei és felszerelései is behatóan érdekelték. Buzgalma révén elérte, hogy csakhamar segédtiszté léptették elő.

Az első találmány

A budapesti önkéntes tűzoltók 1903-ban beszerezett - világviszonylatban az első tűzoltói gyakorlatban bevált benzinmotoros gépjárműfecskendő - Magirus gépjárműfecskendőjére, került beosztásra. A fecskendő motorjainak indítása akkoriban még nem mindig volt problémamentes. Szilvay erre talált megoldást. Hálózatra kapcsolt indítómotor segítségével biztosabbá tette a „kurblizást”. Ez volt az első sikeres újítása a tűzoltóságnál.

A Paskál malom épületében a volt reszelőgyár tüzeseténél Szilvay (1913 március) még ezzel a szerrel avatkozott be, és - ránk maradt levele szerint - két és fél óra működés után oltották el vele a tüzet.⁵

A fővárosi tűzoltóság műszaki tisztje

A második találmányával az akkor még használatban volt gőzfecskendők felfűtési idejét rövidítette le sikeresen. Janicsék Andor,⁶ aki 1912-1922 között volt a budapesti tűzoltóság főparancsnoka, a tűzoltóság motorizálását tűzte ki célul. Ezért 1913 februárjában Európa jelentős (Bécs, München, Stuttgart) tűzoltóságainál tanulmányozta az általuk alkalmazott szereket, a különböző szivattyúkat és motorokat. A főváros már 1913-ra biztosította az

⁵ KKM Archívuma

⁶ Janicsék Andor (Kurima 1857. július 4. Budapest, 1926. március 4.) Apja Janicsék János, anyja Dzubay Zsuzsanna (1826-1904). Műegyetemi hallgató korában lett tagja a budapesti önkéntes tűzoltóságnak. Az 1879-es nagy szegedi árvíz alkalmával a budapesti mentőcsapat tagjaként elismerésben részesült. A fővárosi hivatásos tűzoltóság kötelékébe 1886 január 31-én lépett. A házfelügyelői állást töltötte be a rátermett önkéntes szakasziparancsnok. 1906-ban Budapestet képviselte a milánói tűzoltó-kongresszuson, mint a székesfővárosi tűzoltóság felügyelője, ahol az olasz országos tűzoltó szövetség tiszteletbeli tagjává választották. 1910-ben a házfelügyelői állást parancsnoki állássá szervezték át. 1912-ben Scserbovszky Szaniszló főparancsnok nyugalomba vonulását követően, a székesfőváros tanácsa Janicsék Andort nevezte ki a posztra. Tíz éven át viselte ezt a tiszteletet, tevékeny részt vett a Budapest tűzoltóság átszervezésében és modern tűzoltóeszközökkel való felszerelésében. A műegyetemet végzett Janicsék főleg műszaki vonatkozású szakkikkkel jeleskedett a Tűzrendészeti Közlöny hasábjain. Írt a vészkijáratokról, a vegyészeti gyárak, a petróleum gyárak tűzrendészetéről, a König-féle füstsisak és a Miller-féle füstálarc szerelési szabályzatáról, csakúgy mint a benzin üzemű automobil kezelésére és jó-karbantartására vonatkozó tudnivalókról, de beszámolt külföldön szerzett tapasztalatairól is. Az MOTSZ XIX. nagygyűlésén 1920 november 6-án Budapesten, alelnökké választották. 1922-ben nyugállományba vonult. Janicsék Andor elnöke volt a Magyar tűzoltótisztek Egyesületének. Kítüntették a koronás aranyéremkereszttel és a királyi tűzoltó éremmel. Hosszú betegség után Budapesten 1926. március 4-én hunyt el. Minárovics János: A nagy elődök A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökei és vezető férfijai, 1871-1945 (Budapest, 2002)

Ekkoriban a fővárosi tűzoltóság rendelkezett Braun-féle villanyautomobilos gőzfecskendővel, villanyautomobilos szénsavfecskendővel, villanyautomobilos Braun-gyártmányú balanszlétrával (ezeket még 1908-1909-ben szerezték be), amelyek késznlétének biztosítása Szilvay feladata volt. Az 1914-ben beszerzett Daimler gépjárműfecskendők (ezek Raag-féle körforgószivattyúval voltak ellátva) és a Daimler-Magirus tolólétra szolgálatba állítását már Ő végezte. Csakúgy, mint az 1918-ban rendszerbe állított magyar gyártmányú, 4 hengeres Csonka-féle motor hajtotta turbinafecskendőt.

A korabeli taktika szerint nagynyomású sugarakkal rengeteg vizet zúdítottak a tűzre (például a Nürnbergből beszerzett gőzfecskendő percenként 220 fordultnál 1500 litert). Technikus lévén hamar felismerte e tűzoltási mód fogyatékoságait, és annak a problémának a megoldásával kezdett foglalkozni, hogy hogyan lehetne a nagy mennyiségű és nagy nyomású oltóvíz okozta vízkárokat hatásosan csökkenteni, illetve teljesen kiküszöbölni.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség választmányába már 1920-ban beválasztották, 1923-tól elnökségi előadóként is tevékenykedett.

1923-ban szabadalmaztatta gázzal oltó gépe elvi szempontjait. Az első híradás az új oltási módról a Tűzrendészeti Közlöny 1924. februári számában. „*A földkerekség ezen első poroltó-autófecskendője - mely iránt a külföld szakemberei tömegesen érdeklődnek és üdvözlő soraikkal árasztanak el - tettekre és cselekvésre készen áll, hogy a zárt tűzeseteknél eddig elkerülhetetlen vízkárok elhárításának áldásos gyümölcsét megteremje.*” Az első szárazoltógépnél még fából

készítették el az oltópor tárolására szolgáló tartályt, azonban ez a gyakorlatban nem vált be és vastartályra cserélték ki. A gép sikeres átvételi próbáját 1927. december 27-én tartották meg a Kun utcai központi laktanya udvarán, amit a miniszterelnök, gróf Bethlen István is megtekintett.

Hamarosan sor került első éles bevetésére. 1929. február 29-én 6 óra 50 perckor a VI. kerület Bajza u. 23. sz. alól festőműterem-tűzet jeleztek. A Benczur-mesteriskolában tanító Mihalovits Miklós (1887-1960) festőművész műterme gyulladt ki, és a műterem, valamint a felette lévő tetőgerendázat erős lángokkal égett, kb. 30 négyzetméternyi területen. Az elsőnek érkezett VI. kerületi őrség rutinosan tűzcsapról két tömlővezetékot fektetett, hogy az egyikkel az égő műterembe, a másikkal kihúzó létrán át a padlástérbe vezessen oltósugarat. Még a víz megindítása előtt érkezett a kárhelyre a szárazoltógép, és Szilvay Kornél, aki a vízugarak működésbe hozatalát leintette, és egy 24 mm-es lövőkével ellátott, sugárcsőben végződő 80 méter hosszú poroltóvezetékkel előbb a mennyezettűzet határolta el, majd a lángokat pillanatok alatt elnyomta. Ezután a padlástér kibúvónyílásán át az égő gerendák eloltását 5 percnyi működéssel elvégezte. Természetesen még hátra volt az izzó gerendák végleges eloltása, amit tűzcsapról szerelt 15 mm átmérőjű tömlőn át, permetezett sugárral végeztek úgy, hogy a mennyezetre víz nem került. Szilvay így elérte azt, hogy az égő tetőrész alatti festő műtermet vízkár egyáltalán nem érte, sőt mivel a benne lévő tárgyak (értékes festmények, rajzok stb.) kimentését is mellőzték, mindezek sértetlenül vészelték át a kritikusként indult tűzveszedelmet. Az oltás során elhasználtak 80 kg oltó port és 30 kg benzint (akkori értékük 37 pengő 30 fillér volt). Az épületben 4000, a bútorzatban 1000 pengős kár keletkezett. A megmaradt, nagy értékű képek (köztük több Benczúr-festmény) egyébként nem voltak biztosítva. A szárazoltógép sikerrel vizsgázott.

A szárazoltógép beszerzésére akkor hatvanezer pengőt fordítottak. 1928 és 1929-ben 24 tüzesetnél oltottak vele, a tűzkár kétszázhetvenhatezer négyszáz pengő volt, a kiküszöbölt vízkárt pedig hétszázötvenkétezer pengőre értékelték. A számítások szerint két év alatt háromnegyedmillió pengőt érő vagyont mentettek meg vele, azaz a beszerzési ára hatszorosát térítette vissza két év alatt. Különösen eredményes oltást produkáltak a szárazoltógéppel üzlettüzek esetében. Ezeknél a zártterű tüzeknél az üzletek ajtajára akkora lyukat (kb. 10 cm átmérőjű) fúrtak, amin át az oltógázt, illetve porsugarat bevezethették. Az árukon visszamaradt vékony porréteget egyszerű lerázással el lehetett távolítani. Így oltották el pl. 1929. január 23-án a Dob utca 24. sz. alatt divatáruüzlet, 1929. február 2-án az Erzsébet krt. 17. alatt kalapüzlet, 1929. február 14-én a Nagymező utca 8. sz. alatti divatáruüzlet, 1929. április 8-án a Kertész u. 42. sz. alatti fűszeráruüzlet, a Vilmos császár u. 35. alatti játékaüzlet tüzét.

Az első gép megépítése után Kármán Tódor, a neves fizikus aacheni egyetemi tanár munkatársnak hívta maga mellé Szilvayt, akit egyéves kint tartózkodásra, újítása bevezetésére, Amerikába is hívtak. Mind a két ajánlatot elhárította azzal, hogy: *„maradjon az újításom továbbra is a magyar névhez fűződő értékünk, jöjjön a külföld hozzánk azt tanulmányozni, megvásárolni.”*

Az 1929-es párizsi nemzetközi tűzoltó kiállításon mutatták be az érdeklődő külföldi tűzoltóknak az egyetemes oltógépet, amely Mávag-Mercedes-Benz alvázon 6 hengeres 100 lóerős motorral készült és a tűz természetétől függő kombinált oltásra volt alkalmas (por és gáz, gáz és vízpermet)

Jellemző Szilvayra, hogy az új gépek licencdíjairól lemondott azért, hogy az árukat olcsóbbá tegye.

A szárazoltógép fontos szerepet töltött be az elektromos berendezések tüzeinek oltásánál. 1932. június 16-án, egy 20000 KV teljesítményű olajhűtésű transzformátort - aminek 21 600 liter olaja részben égett - 30 perc alatt oltottak el vele úgy, hogy a trafó közben üzemelt. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy Szilvay szárazoltó eljárását továbbfejlessze. A fővárosi transzformátorházakra 1937-ben olyan bevezető nyílásokat készíttetett, amelyeken át könnyen, időveszteség és bontási munka nélkül bevezethették a gáz-, a por- és a vízködsugarakat. Szárazoltó rendszerét beépített szabadtéri transzformátortűz oltásához is megtervezte.

A szárazoltási eljárás nagyon fontos volt a múzeumok és irattárak tüzeinek megelőzésében is. Ilyen beépített berendezéssel látták el 1940-ben a Bélyegmúzeumot és néhány rajz- és irattárat. Száraz rendszerű, sprinklerre emlékeztető csőhálózatot alkalmazott olvadó rózsákkal. Az oltógázt termelő berendezést az utcán, vagy kapualjban elhelyezett csőleágazásra csatlakoztatta. Ezt egy - a tűzoltóság által nyitható - faliszekrényben helyezte el.

Ez az év hozta meg számára az első hazai elismerést, kormányzói dicséretben részesült.

1942-ben azután a főváros megrendelt egy nagyobb kapacitású szárazoltógépet a Ganz gyártól, ahol 1938 óta Jendrassik György gépészmérnök szabadalmi alapján gázturbinák gyártásával is foglalkoztak. Ezt a gépet a gyárban légítámadás pusztította el.

A korábban szolgálatba állított szárazoltógépek is a háború áldozataivá váltak.

Időközben (1944. május 1-jén) Endre László belügyi államtitkár Szilvay Kornélt baloldali magatartása miatt kényszernyugdíjba küldte.

A fővárosi tűzoltóság élén

1945 januárjában a fővárosi tűzoltó legénység felkérésére ideiglenes jelleggel mintegy 3 hónapon át ellátta a főparancsnoki tiszteket, de állásába hivatalosan csak 1945. április 1-jén helyezték vissza, ahol fővárosi parancsnokhelyettesként is dolgozott.

A fővárosi tűzoltóság műszaki és műhelyügyeit intézte, valamint a csapattiszti szolgálatot látta el. Az óriási háborús károkat szenvedett fővárosi tűzoltóságnál az élet újrarendezéséből, a szerek és felszerelések pótlásából ő is kivette részét.

1947. június 20-án tűz ütött ki a Szent István-bazilikában, amely jelentős károkat okozott a bazilika kupoláján. Az oltási munkát Szilvay Kornél, Budapest tűzoltóparancsnoka vezette, aki vízkármentes oltással elérte, hogy a bazilika egyéb értékei ne károsodjanak. A templom Budapest ostroma alatt súlyosan megrongálódott, két évvel a háború után a kupola renoválási munkálatai folytak. A tűz kitörése előtt a tetőn bádogosok dolgoztak, a rézlemezeket forrasztották. A későbbi vizsgálat megállapította, hogy a tűz keletkezésének oka az volt, hogy a kupola északkeleti oldalán, az állványzaton álló forrasztókályhából kipattant egy parázs, s ez a kupola fémborítás nélküli, fedetlen, a nyári melegben kiszáradt faburkolatára hullott. A tűzoltók nagy erővel, 120 emberrel vonultak ki.

Foglalkoztatta a tűzjelzés fejlesztése is, e téren a Szilvay-Lajkó féle önműködő tűzjelző berendezés, az Alarmográf 1949-ben került bevezetésre.

Elbocsájtás

1950 novemberében egy tűzoltó osztályparancsnoki értekezlet után négyhavi börtönre ítélték és állásából elbocsájtották. Visszaemlékezései szerint: *„szerintem építő kritikámat félreértették és katonai büntető eljárás alá vontak”*

1951 júniusától a Járműfejlesztési Intézetnél szabványügyi előadóként dolgozott, de tűzrendészeti és légoltalmi ügyekkel is foglalkozott.

Rehabilitálás, Tűzoltó Múzeum előkészítése

A katonai ügyészség 1954. január 12-én rehabilitálta, ezért jogfolytonosság mellett - 1954. május 3-tól áthelyezték a BM Országos Tűzrendészeti Parancsnokság állományába, ahol szerződéses alkalmazottként dolgozott.

1953. VI. 5-én a Gépipari Tudományos Egyesület segélykérő levélben fordult a tűzoltósághoz, *„hogy az országban még található, muzeális értékű tűzoltó fecskendőket megfelelő védelemben részesítsék, hogy azok majd a Műszaki Múzeumban elhelyezhetők legyenek”*⁷ A levél az utolsó

⁷ KKMA. Gépipari Tudományos Egyesület levele. 1016/1953.

24 órában érkezett ahhoz, hogy a még magmaradt emlékekből egy kiállítás létrehozásához szükséges tárgyi emléket, majd a gyűjtést folytatva egy múzeumra valót még összeszedhessenek.⁸

A műszaki emlékek védelméről szóló 1954. évi törvényerejű rendelet és a végrehajtását szabályozó 1954. III. 24-ei minisztertanácsi rendelet életre hívta a Műszaki Emlékeket Nyilvántartó és Gyűjtő csoportot SZILÁGYI István vezetésével. Fontos feladatuknak tekintették a szakmúzeumok létesítését és támogatását. A Közlekedési-, majd a Posta Múzeum után következett a Tűzoltó Múzeum.

A tűzoltóság, mint különleges műszaki alakulat megkezdte a jogszabály végrehajtását, de nem csak a műszaki, hanem a tűzoltás történeti emlékek összegyűjtésére is sor került.

A feladat végrehajtására bizottság alakult. A bizottság tagjai Ozvári László a parancsnokság fényképésze, Szilvay Kornél nyugállományú tűzoltó ezredes, Minárovics János tűzoltó főhadnagy. A gyűjtés egy körrendelet kiadásával indult, majd egy ideiglenes raktár kijelölésével folytatódott az újpesti laktanya emeletén. Szilvay Kornél polgári alkalmazottként azt a feladatot kapta, hogy segítse MINÁROVICS János Tűzoltó Múzeum szervezésére irányuló munkáját. Szilvay az összegyűjtött tárgyakat jegyzékbe foglalta és írásos véleményében úgy vélekedett róluk, hogy igen nagy értéket képviselnek és alkalmasak arra, hogy a magyar Tűzoltó Múzeumnak alapját képezzék. Az összegyűjtött szerek - véleménye szerint - nemcsak tűzoltó-, hanem műszaki szempontból is lebilincselő értéket dokumentálnak. Figyelmeztetett azok védelmének a fontosságára, és intett arra, óvjuk azokat, hogy: *„okulással a jövő generációit szolgálva, méltó helyükre kerülhessenek”*.⁹

A Népművelésügyi Minisztérium 1955. XII. 20-án kelt átiratával a Tűzoltó Múzeum anyagát védetté nyilvánította, és hozzájárult ahhoz, hogy azokat a Tűzoltó Múzeumban, mint szakmúzeumban helyezték el.¹⁰

Amikor a Tűzoltó Múzeum 1957. augusztus 24-én megnyílt, Szilvay Kornél már beteg volt. Szeptember 8-án a Péterffy Sándor utcai kórházban - ahol súlyos műtét után kezelték - elhunyt. Családja és jóbarátai szeptember 12-én az Új köztemetőben vettek végső búcsút tőle.

Tűzoltó pályafutása alatt 35 évig vonult, szolgálati ideje minden 17. órájára esett 1-1 tüzeset. Közben oktatta, tanította a fiatal és öreg tűzoltókat, tiszti tanfolyami hallgatókat, a továbbképzésben részt vett tiszteket.

⁸ KKMA. BM. Tűzrendészeti Parancsnokság átirata. 213-18/1953 BM V/6.sz.

⁹ Berki Imre A magyar Katasztrófavédelem Központi Múzeumának története és kiállításai Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Preasidii Ordinis) HU-ISSN 1216-6774 XXIV. évf. (2014) 35-36-37-38.s

¹⁰ KKMA. Népművelésügyi Minisztériumi levél Tűzoltó Múzeum Működési engedélye 8630-4165/14955.

Szabadalmi időközben lejártak, (39 szabadalmi oltalom birtokosa volt) a 20 évig tartott oltalom megszűnt. A külföldi gyárak csak ezután kezdték meg a hasonló elven működő gépek előállítását.

Emlékezete

Göncz Árpád a Magyar Köztársaság elnöke 1993-ban Szilvay Kornélt életútja elismeréséül "posztumusz" vezérőrnaggyá nevezte ki. 1995-ben a Gépipari Tudományos Egyesület - megalakulásának 35. évfordulóján - megalapította a Szilvay Kornél emlékérmét. Ettől kezdve Szilvay Kornél emlékéremmel tüntetik ki azokat a legkiválóbb szakembereket, akik a tűzvédelem és tűzoltás szakterületén eredményes és példamutató tevékenységet fejtettek ki és gyakorlati munkásságuk széles körben ismert és elismert. Az emlékérmét évente legfeljebb két főnek ítélik oda. Lehetőség van "posztumusz" emlékéremmel történő kitüntetésre is. Szilvay Kornél, a tűzoltó feltaláló - számos újítása ellenére is úgy marad meg emlékezetünkben, mint a szárazoltás atyja, aki a világon elsőként oltott eredményesen a tűz helyén előállított semleges gázzal.

Szilvay Kornél életét és találmányait számos cikk és könyv dolgozta fel. Már 1964-ben megjelent Minárovics János-Tarján Rezső: A vízkármentes oltás kezdeményezője (Szilvay-féle szárazoltás) Különnyomat a Magyar Műszaki Múzeum 1964. évi Évkönyvéből) Minárovics János: Szilvay Kornél Emlékkönyv. GTE Tűzvédelmi Központi Szakosztálya, Budapest, 1996. Az Országos Tűzmegeelőzési Bizottság nagy elődökét bemutató konferenciasorozata keretében 2017. november 29-én a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóságon Szilvay Kornél tűzoltó ezredesre, Budapest egykori tűzoltóparancsnokára, a szárazoltó eljárás kidolgozójára, a magyar technikátörténet kiemelkedő alakjára emlékeztek a magyar tűzoltók.¹¹

2015. július 24-én a Magyar Nemzeti Bank Szilvay Kornél születésének 125. évfordulója tiszteletére 2000 forint névértékű színesfém emlékérmét bocsátott ki. Az érmet, amelynek az egyik oldalán az egykori tűzoltóparancsnok arcképe látható, Bitó Balázs tervezte és 60000 darabos szériában jelent meg.

2016-ban az ifjúsági bélyeggyűjtés támogatására a Magyar Posta által megjelentett bélyeg kisív témája a tűzoltóság volt. Az újdonságon a magyar tűzoltók történetéből a kezdetektől napjainkig került megörökítésre néhány jelentős személy, találmány illetve jármű. Kőszegi-Mártony Károly életmentő készüllete, Gróf Széchenyi Ödön a budapesti tűzoltóság főparancsnoka, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség első elnöke, Szilvay Kornél és

¹¹ Berki Imre: Szilvay találmánya – a szárazoltás. Védelem Tudomány – II. évfolyam 4. szám, 2017. 12. hó http://www.vedelemtudomany.hu/?pageid=article_abstract&szervo=Dr.%20Berki%20Imre&cim=Szilvay%20tal%C3%A1lm%C3%A1nya%20%E2%80%93%20a%20sz%C3%A1razolt%C3%A1s

szárazoltógépe, a Heros Aquadux-X 4000 tűzoltógépjármű fecskendő. A bélyegblokkot Svindt Ferenc bélyegtervező grafikusművész tervei szerint 40.000 példányban a Pénzjegynyomda gyártotta.

Szilvay Kornél alakja megihlette a képzőművészeket is. Ifj. Szlávics László ¹² Szilvay Kornél tűzoltótiszt (1890-1957). címmel érmet készített. Oláh Mátyás László 2012-ben készített Magyar tűzoltók dombormű sorozata részeként örökítette meg Szilvay Kornélt.

¹² Szlávics László (Budapest, 1959. augusztus 11.–) szobrász–éremművész, ifj. Szlávics László néven publikálja alkotásait. Elsősorban éremművészettel foglalkozik, annak szinte minden ágát műveli. Egyaránt készít iparművészeti szemléletű, az ötvösség tárgykörébe tartozó alkotásokat és a képzőművészet, szobrászat eszköztárából használó műveket. Az alkalmazott művészet és az autonóm alkotás iránti elkötelezettség kettőssége végigvonul munkásságán.

Irodalomjegyzék:

- [1] Minárovics János: Arcképvázlatok testületünk történetéből. Szilvay Kornél. Tűzvédelem XXXIV. évf. 9. sz. p. 24-25.
- [2] Testületi Élet: TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY VIII. évfolyam. 7. szám. 126. oldal Budapest, 1910. július 9.
- [3] Az elmúlt év legnagyobb tüzei a Fővárosban. TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY VIII. évfolyam. 4. szám Budapest, 1910. március 25.
- [4] KKMA Szilvay Kornél levele
- [5] KKMA. Gépipari Tudományos Egyesület levele. 1016/1953.
- [6] KKMA. BM. Tűzrendészeti Parancsnokság átirata. 213-18/1953 BM V/6.sz.
- [7] Berki Imre A magyar Katasztrófavédelem Központi Múzeumának története és kiállításai Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Preasidii Ordinis) HU-ISSN 1216-6774 XXIV. évf. (2014) 35-36-37-38.s
- [8] KKMA. Népművelésügyi Minisztériumi levél Tűzoltó Múzeum Működési engedélye 8630-4165/14955.
- [9] Minárovics János: Szilvay Kornél Emlékkönyv. GTE Tűzvédelmi Központi Szakosztálya, Budapest, 1996.
- [10] Dr. Berki Imre: Szilvay találmánya – a szárazoltás. Védelem Tudomány – II. évfolyam 4. szám, 2017. 12. hó